

Arisaema sikokianum
(cobralelie)

Hans Prins met
zijn vrouw Anki.

Acacia dealbata
(zilveracacia)

BOTANISCHE TUIN VOL EXOTISCH PLANTEN

Een kwekerij beginnen was nooit zijn plan. Nee, Hans Prins wilde bezig zijn met zijn hobby: bamboes laten groeien, liefst zo veel mogelijk. Maar hij kreeg zo veel bestellingen, dat hij 35 jaar geleden besloot het bedrijfsmatig aan te pakken. De Groene Prins was geboren.

TEKST: JANNEKE KLUNDER FOTO'S: HANNEKE REIJBROEK

In 35 jaren kan er van alles gebeuren. Zo ook bij Hans Prins van Botanische tuin en exotische tuinplantenkwekerij De Groene Prins. Hij en zijn vrouw Anki Heinecke, die kunstenaressen is, wonen al decennialang in een oude boerderij. Op de hectare grond die ze bezitten graasden in 1980 schapen, maar Hans zag daar liever bamboe groeien. “Toen ik lang geleden voor het eerst bamboe zag, dacht ik: ‘Dat wil ik’. Waar mijn liefde voor bamboe vandaan komt, is net zoals verliefdheid; je kunt het niet helemaal uitleggen. Ik wilde iets leukers doen met de grond. Ik heb de schapen verkocht en ben begonnen met bamboe verzamelen.” Dat kon toen relatief eenvoudig met planten uit onder andere China. “In die tijd kon je nog een fax naar Shanghai sturen en twee weken later stond er een doos met planten.” De hobby werd een bedrijf toen de bestellingen maar bleven binnenstromen. In de loop van de jaren is het accent van de kwekerij verschoven. “Na de verzamelwoede van bamboes, kwamen er camellia’s, rododendrons en varens en tenslotte heel veel planten van het zuidelijk halfrond.”

RONDWANDELING

De kwekerij werd zodoende een heuse botanische tuin vol exotische planten. Hans verwelkomt klanten graag en nodigt hen uit voor een rondwandeling. Op het erf staan planten voor de verkoop; hoofdzakelijk bamboe, eucalyptus, camellia en palmen, aangevuld met andere planten die Hans interessant vindt. Waar vroeger de moestuin was, groeiden zijn eerste bamboes. Er is een terras met een zitje en zijn vrouw Anki heeft een galerie aan huis. Hans vertelt: “Dan begint eigenlijk de rondwandeling door de tuin. Het eerste stuk wat je ziet, bestaat een enorm grote *Fatsia* (vingerplant, red.) en een aantal camellia’s uit de beginperiode. Ik haalde toen veel uit Nieuw-Zeeland, waar ik gewoond had. Vervolgens kom je bij een restant van een oude windsingel waar ooit een wal was met eiken erop. Die eiken zijn op drie of vier stuks na allemaal verdwenen. Ik heb ze laten begroeien met klimplanten. Zo’n eik is mooi, maar met een blauwewegen erin is-ie veel mooier.” Uiteindelijk kom je langs steeds meer soorten bamboe. Op sommige plekken is het uit de hand gelopen,

‘IK WIL IETS ACHTERLATEN WAAR NIEUWE GENERATIES MEE VERDER KUNNEN.’

merkt Hans op. “Daar fietsen ze door elkaar heen. Maar het grootste gedeelte heb ik onder controle.”

BAMBOEBOS

De tuin is zo’n 6000 m², de kwekerij ongeveer 1000 m². Het is zo veel, dat Hans het niet allemaal meer kan bijhouden en bewust een deel heeft losgelaten. “Dat is een bamboejungle geworden waar alleen de reeën zich nog in wagen. Je moet je er met een zaag een pad doorheen banen. Ik probeer de hoofdstructuur van de paden in stand te houden. De diehards kan ik het laten zien.” Het bamboebos is vooral een plek voor dieren geworden, zoals zwermen

vogels, egels, mollen, kikkers en zelfs ring-slangen. “Het is een soort oase, want hieromheen is een cultuursteppe met Engels raaigras. Daar leeft helemaal niks meer.” Er groeien woekerende en niet-woekerende soorten, al weet Hans dat woekerende bamboes voor de meeste mensen geen optie zijn. “Maar je kunt er prachtige effecten mee bereiken, ook in kleine tuinen. Dan moet je wel de mouwen even opstropen om barrières aan te brengen.”

ZUIDELIJKE PLANTEN

Spreekt Hans met liefde over zijn bamboes, maar hij is minstens zo passievol over zijn actuele bezigheid: planten van het zuidelijk

De lichtgele vruchten van *Citrus taiwanica* met de lichtoranje mandarijn ‘Keraji’.

Callistemon rigidus
'Woodlander's Red'

Camellia japonica
'Adeyaka'

Acacia dealbata

FAVORIETEN VAN HANS

ACACIA DEALBATA (ZILVERACACIA)

“Acacia’s vind ik erg leuk door de bladstructuur. Dealbata is maar marginaal winterhard. Wanneer je een paar zachte winters hebt is het een leuke, bladhoudende boom, maar beter zet je hem in een kuip. Hij bloeit met gele bolletjes: mimosa.”

ARISAEMA SIKOKIANUM (COBRALELIE)

“Een bizarre, fantastische plant. Het is geen tuinplant voor beginners. Pas nadat hij een paar jaar gestaan heeft gaat ie bloeien, maar als bladplant is hij ook sierlijk. Als je hem in de zon zet wordt het niks, hij moet lichte schaduw hebben. Arisaema is een bosplant uit de vulkanische gebieden in Japan, dus je moet lavameel gebruiken om de grond beter geschikt te maken.”

CALLISTEMON RIGIDUS 'WOODLANDER'S RED' (LAMPENPOETSER)

“Een mooi, sterk boompje. In een stads-klimaat heeft hij veel betere overlevingskansen dan hier buitenaf, mede doordat je minder wind hebt. Plant hem in een verhoogde border in de zon. Bij voorkeur creëer je een zuidhellinkje zodat hij droog

staat en kan bakken in de zon. Past echt in een mediterrane tuinsetting.”

CAMELLIA JAPONICA 'ADEYAKA' (JAPANSE ROOS)

“Dit is een van de meest succesvolle introducties uit Japan. Ten eerste omdat hij enkelvoudige bloemen heeft waardoor insecten er wat kunnen halen. Verder is ‘Adeyaka’ goed winterhard en wintergroen, heeft mooi glanzend blad en bloeit krachtig rood.”

CITRUS RETICULATA 'KERAJI' (MANDARIJN)

“Een mandarijnsoort die het hier goed doet in de kas. Smaakt heel goed, hij heeft alleen veel pitten. Keraji kan tot twaalf graden vorst hebben; in de stad kun je het op een warme plek in de tuin proberen.”

CITRUS TAIWANICA (CITRUS)

“Er komen heel grote vruchten aan Citrus taiwanica, zo groot als grapefruits. Ik heb er bomen van in de kas staan. Volgens bronnen op internet kan hij tot vijftien graden vorst hebben. Hij smaakt friszuur en niet zo scherpzuur als de gewone citroen. Het is niet alleen een sierlijke plant, de vruchten blijven – in de kas – een jaar lang goed.”

halfgrond kweken. Stiekem is hij best blij met de klimaatverandering, omdat er nu veel meer planten kunnen overleven in de Overijsselse weersomstandigheden. “Ik heb meelij met de kustbewoners, maar ik heb alleen maar profijt van de klimaatverandering.” Doordat het stel al twintig jaar de kwekerij ‘s winters op slot doet om de koudste maanden op het zuidelijk halfgrond door te brengen, had Hans de kans om veel zuidelijke planten te verzamelen en mee naar huis te nemen. “Ik probeer ze hier uit. Dat is inmiddels zo gegroeid dat een gedeelte van de tuin er aan is gewijd. Veel houdt het niet vol, want er zijn soms vrij extreme omstandigheden. Bovendien tuinieren we op zware keileem, een soort pottenbakkersklei. Er moet dus heel veel gebeuren aan de grond.” Planten die de klimaatproef hebben doorstaan, zijn onder andere vele soorten *Phormium*, *Cordyline* en *Astelia* uit Nieuw-Zeeland, alle uit zaad en niet in een laboratorium opgekweekt.

EETBARE GEWASSEN

Een andere liefhebberij van Hans zijn eetbare gewassen. Bamboe geeft al vroeg in het jaar eetbare scheuten. En hij heeft verschillende bananen in de tuin gezet. “Er zijn consumptierassen uit de Himalaya, die probeer ik - met hulp van een Wagenings bedrijf - te kruisen met de winterharde *Musa basjoo* (Japanse vezelbanaan, red.). In theorie zou je die in een koude kas moeten kunnen oogsten. Verder heb ik een paar interessante citrussoorten die misschien buiten kunnen. Dat zijn we momenteel aan het testen.” Bovendien probeert Hans de vorsttolerantie van avocado’s te vergroten. “Er zijn onbekende rassen die hoog in de bergen van Noord-Mexico groeien en nog nooit commercieel gekweekt zijn. Daarvan heb ik wat zaailingen die ik op den duur probeer te kruisen met bekendere rassen die je bij de supermarkt ziet; die heb ik hier ook. Dat is een lange adem hoor.” Maar er zit wel een

gedachte achter: “Dit kan versnellen als er bijvoorbeeld verstoringen komen in de aanvoer uit Midden-Amerika; wanneer een oorlog uit de hand loopt en er een boycot komt. Dan is het fijn dat er iets is wat je ook hier kunt kweken. Ik loop hier misschien nog tien, twintig jaar rond en weet niet wat er dan met deze kwekerij gebeurt. Maar ik wil wel iets achtergelaten hebben waar nieuwe generaties mee verder kunnen.”

TIP

“Lavameel geeft een enorme impuls aan het bodemleven en is geschikt voor alle planten. Al strooi je het door de hele tuin, je ziet een explosie van groei, zeker in de moestuin en bij potplanten. Zie het niet als bemesting maar als vitamine. Ik heb het altijd op voorraad. Ik ben een echte lavameeladopter.”